ROZHODNUTIA

ROZHODNUTIE RADY (EÚ) 2020/13

z 19. decembra 2019,

ktorým sa menia smernice na rokovania na účel rokovaní o dohodách o hospodárskom partnerstve s africkými, karibskými a tichomorskými krajinami a regiónmi v rozsahu právomoci Únie

RADA EURÓPSKEJ ÚNIE,

so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie, a najmä na jej článok 90, článok 100 ods. 2, článok 207 ods. 4 prvý pododsek a článok 209 v spojení s jej článkom 218 ods. 3 a 4,

so zreteľom na odporúčanie Európskej komisie,

keďže:

(1) Rada 17. júna 2002 poverila Komisiu rokovaním o dohodách o hospodárskom partnerstve (ďalej len „DHP“) s africkými, karibskými a tichomorskými (ďalej len „AKT“) krajinami a regiónmi a prijala smernice na účel týchto rokovaní.

(2) DHP uzavreté s krajinami a regiónmi AKT zahŕňajú revízne doložky pre budúce preskúmanie týchto dohôd.

(3) Zmena smerníc na rokovania je potrebná na presnejšie vymedzenie nových rokovaní vzhľadom na najnovšie politické iniciatívy a priority Únie súvisiace s vývojom svetového obchodu,

(4) DHP sú súčasťou celkového vzťahu medzi Úniou a jej členskými štátmi na jednej strane a krajinami AKT na strane druhej, ako sa stanovuje v Dohode o partnerstve medzi členmi skupiny afrických, karibských a tichomorských štátov na jednej strane a Európskym spoločenstvom a jeho členskými štátmi na strane druhej ([1]) v znení zmien (ďalej len „dohoda o partnerstve z Cotonou“), a dohode, ktorá ju nahradí, keď sa začne uplatňovať. Podľa článku 34 ods. 1 dohody o partnerstve z Cotonou sa hospodárska a obchodná spolupráca medzi stranami zameria na zveľaďovanie hladkého a postupného začleňovania štátov AKT do svetového hospodárstva, s riadnym zreteľom na ich politické voľby a rozvojové priority, čím sa podporí ich trvale udržateľný rozvoj a prispeje sa k odstráneniu chudoby v krajinách AKT. DHP v tomto kontexte možno považovať za nástroje rozvoja podľa článku 36 ods. 2 dohody o partnerstve z Cotonou. Pri rokovaniach by sa preto mala zohľadniť najmä rôzna úroveň rozvoja strán, ako aj konkrétne hospodárske, sociálne a environmentálne obmedzenia krajín AKT a schopnosť týchto krajín prispôsobiť a upraviť svoje hospodárstva procesu liberalizácie,

PRIJALA TOTO ROZHODNUTIE:

Článok 1

Smernice na rokovania určené Komisii na účel rokovaní o dohodách o hospodárskom partnerstve s africkými, karibskými a tichomorskými krajinami a regiónmi v rozsahu právomoci Únie sa menia tak, ako sa uvádza v dodatku.

Článok 2

Počas rokovaní sa konzultuje s pracovnou skupinou pre AKT. Výbor pre obchodnú politiku sa pripája v osobitných veciach týkajúcich sa obchodnej politiky.

([1]) Ú. v. ES L 317, 15.12.2000, s. 3.

Článok 3

Toto rozhodnutie je určené Komisii.

V Bruseli 19. decembra 2019

Za Radu
predsedníčka
K. MIKKONEN

DODATOK

Smernice na rokovania o dohodách o hospodárskom partnerstve s africkými, karibskými a tichomorskými krajinami a regiónmi

1. **Úvod**

Okrem všeobecného odkazu na Dohodu z Cotonou ([1]) a dohodu, ktorá ju nahradí, keď nadobudne platnosť, sa bude osobitne odkazovať okrem iného na:

— Záväzok zmluvných strán podporovať a urýchliť hospodársky, kultúrny a sociálny rozvoj štátov AKT s cieľom prispieť k mieru, prosperite, bezpečnosti a udržateľnému rozvoju, ako aj podporiť stabilné a demokratické politické prostredie;

— Záväzok zmluvných strán dodržiavať ľudské práva vrátane základných pracovných práv, demokratické zásady a zásady právneho štátu, ktoré sú podstatnými prvkami partnerstva AKT – EÚ, usilovať o dobrú správu vecí verejných vrátane boja proti korupcii, ktorá je základným prvkom partnerstva AKT – EÚ;

— Záväzok zmluvných strán týkajúci sa súboru medzinárodne dohodnutých zásad a pravidiel zameraných na upevňovanie vzájomne prospešného vzťahu medzi obchodom a udržateľným rozvojom vrátane podporovania Agendy 2030 pre udržateľný rozvoj (Agenda 2030) a jej cieľov udržateľného rozvoja, medzinárodných dohovorov a noriem týkajúcich sa práce vrátane podpory pre plnú a produktívnu zamestnanosť a dôstojnú prácu pre všetkých, a medzinárodných dohovorov týkajúcich sa klímy, ako sú napríklad Parížska dohoda a Rámcový dohovor OSN o zmene klímy;

— Záväzok zmluvných strán sústrediť svoje partnerstvo na cieľ zníženia a odstránenia chudoby v súlade s cieľmi udržateľného rozvoja a postupného začleňovania krajín AKT do svetového hospodárstva; a budovať preto hospodársku a obchodnú spoluprácu AKT – EÚ na iniciatívach regionálnej spolupráce, ktoré existujú v krajinách AKT;

— Cieľ hospodárskej a obchodnej spolupráce AKT – EÚ, ktorým je upevňovať bezproblémovú a postupnú integráciu štátov AKT do svetového hospodárstva s náležitým zreteľom na ich politické voľby a rozvojové priority, a najmä na ich vlastné stratégie znižovania chudoby, a tým podporiť ich udržateľný rozvoj a prispieť k odstráneniu chudoby v krajinách AKT;

— Záväzok zmluvných strán podporovať proces regionálnej integrácie skupiny štátov AKT a upevňovať regionálnu integráciu ako kľúčový nástroj integrácie krajín AKT do svetového hospodárstva;

— Záväzok zmluvných strán posilňovať hospodársku, obchodnú a investičnú spoluprácu a vytvoriť medzi nimi novú obchodnú a investičnú dynamiku s cieľom uľahčiť prechod krajín AKT na liberalizovanú svetovú ekonomiku a podporiť rozvoj súkromného sektora, najmä mikropodnikov a malých a stredných podnikov;

— Záväzok zmluvných strán zohľadňovať rôzne potreby a úrovne rozvoja krajín a regiónov AKT;

— Záväzok zmluvných strán dodržiavať povinnosti, ktoré na seba prevzali v rámci Svetovej obchodnej organizácie (WTO), a presadzovať ciele WTO;

— Spoločný cieľ zmluvných strán podľa potreby posilňovať spoluprácu a budovanie kapacít vo všetkých oblastiach súvisiacich s udržateľným obchodom a investíciami, dosiahnuť progresívnu a recipročnú liberalizáciu obchodu s tovarom a službami v súlade s pravidlami WTO a pri tom zohľadňovať úroveň rozvoja krajín AKT a hospodárske, sociálne a environmentálne obmedzenia, ktorým čelia;

— Záväzok zmluvných strán zabezpečiť, aby sa úsilie vyvinuté v rámci Dohody z Cotonou a dohody, ktorá ju nahradí, a v rámci dohôd o hospodárskom partnerstve navzájom posilňovali;

([1]) Dohoda o partnerstve AKT – EÚ bola zmenená dohodou podpísanou v Luxemburgu 25. júna 2005 (Ú. v. EÚ L 209, 11.8.2005, s. 27) a dohodou podpísanou v Ouagadougou 22. júna 2010 (Ú. v. EÚ L 287, 4.11.2010, s. 3).

— Právo na reguláciu hospodárskej činnosti vo verejnom záujme v súlade s medzinárodnými záväzkami, právo na dosiahnutie legitímnych cieľov verejnej politiky, napríklad ochrany a podpory verejného zdravia, sociálnych služieb, verejného vzdelávania, bezpečnosti, životného prostredia, verejnej morálky, sociálnej ochrany alebo ochrany spotrebiteľov, ochrany súkromia a údajov a presadzovania a ochrany kultúrnej rozmanitosti.

2. Charakter a rozsah pôsobnosti dohôd o hospodárskom partnerstve

Účelom rokovaní je uzavrieť dohody o hospodárskom partnerstve medzi Európskou úniou a jej členskými štátmi na jednej strane a africkými, karibskými a tichomorskými krajinami a regiónmi na strane druhej. Dohody o hospodárskom partnerstve sú zamerané na podporu hladkej a postupnej integrácie štátov AKT do svetového hospodárstva s náležitým zreteľom na ich politické voľby a rozvojové priority, a tým podporujú ich udržateľný rozvoj a prispievajú k odstráneniu chudoby v krajinách AKT.

V súlade s ustanoveniami článku 36 ods. 1 Dohody z Cotonou a príslušnými ustanoveniami dohody, ktorá ju nahradí, keď nadobudne platnosť, sú rokovania zamerané na uzatvorenie a v prípade potreby prehĺbenie dohôd o hospodárskom partnerstve s podskupinami AKT vymedzenými v súlade s ustanoveniami článku 37 ods. 3 Dohody z Cotonou a príslušnými ustanoveniami dohody, ktorá ju nahradí, keď nadobudne platnosť, pričom sa zohľadňuje proces regionálnej integrácie v rámci AKT.

Dohody o hospodárskom partnerstve sú orientované na upevňovanie užšej hospodárskej integrácie medzi zmluvnými stranami, a to postupným odstránením prekážok obchodu medzi nimi a zlepšovaním spolupráce vo všetkých oblastiach súvisiacich s obchodom, v plnom súlade s ustanoveniami WTO.

Dohody o hospodárskom partnerstve vychádzajú z cieľov a zásad Dohody z Cotonou, a najmä z jej zásadných a základných prvkov a ustanovení časti III hlavy II uvedenej dohody, a z príslušných ustanovení dohody, ktorá ju nahradí, keď nadobudne platnosť. Pri rokovaniach o dohodách o hospodárskom partnerstve sa preto zohľadňujú najmä rôzne úrovne rozvoja zmluvných strán, ako aj konkrétne hospodárske, sociálne a environmentálne obmedzenia krajín AKT a ich schopnosť prispôsobiť sa a prispôsobiť svoje hospodárstvo procesu liberalizácie.

3. Obchod s tovarom

3.1. *Cieľ*

Dohody o hospodárskom partnerstve sú orientované na zavedenie zón voľného obchodu medzi zmluvnými stranami na základe rozvojových cieľov Dohody z Cotonou a dohody, ktorá ju nahradí, v súlade s ustanoveniami WTO. Je preto zrejmé, že nasledujúce podmienky prístupu na trh by boli k dispozícii iba v kontexte týchto dohôd o hospodárskom partnerstve. Všetky budúce rokovania o dohode o hospodárskom partnerstve týkajúce sa obchodu s tovarom budú vychádzať z už dohodnutých ustanovení tvoriacich *acquis*.

3.2. *Dovozné clo*

— Dovoz do Európskej únie

Dohody o hospodárskom partnerstve vychádzajú z aktuálnych podmienok prístupu na trh a ďalej ich rozvíjajú. V priebehu rokovaní sa stanovia osobitné dojednania pre ďalšie odstraňovanie ciel, pričom sa zohľadnia existujúce a potenciálne vývozné záujmy krajín AKT a vplyv opatrení na liberalizáciu obchodu najmä na regionálnu integráciu v rámci AKT.

— Dovoz do krajín AKT

Vzhľadom na primárny cieľ podporovať udržateľný rozvoj prostredníctvom regionálnej hospodárskej integrácie a primeraných politík sa budú viesť rokovania 1) o odstránení ciel na dovoz z Európskej únie v podstate na celý obchod počas prechodného obdobia 2) o zrušení všetkých poplatkov, ktoré majú rovnocenný účinok ako clá, od začiatku uplatňovania dohôd o hospodárskom partnerstve a 3) o odstránení kvantitatívnych obmedzení a opatrení, ktoré majú rovnocenný účinok, od začiatku uplatňovania dohôd o hospodárskom partnerstve.

Harmonogram pre odstránenie ciel a konečný rozsah zahrnutia výrobkov v rámci liberalizácie obchodu zo strany krajín AKT bude odrážať hospodárske, sociálne a environmentálne obmedzenia, ktorým tieto krajiny čelia, ako aj ich schopnosť prispôsobiť svoje hospodárstva procesu liberalizácie. Prechodné obdobie sa preto v súlade s cieľmi Dohody z Cotonou a dohody, ktorá ju nahradí, ako aj s pravidlami WTO bude uplatňovať flexibilne a vzhľadom na osobitné obmedzenia dotknutých krajín AKT. Rovnaká flexibilita sa bude uplatňovať aj v súvislosti s rozsahom zahrnutia výrobkov a harmonogramom/rytmom záväzkov týkajúcich sa liberalizácie zo strany krajín AKT.

Bez ohľadu na vyššie uvedené skutočnosti krajiny AKT poskytnú Európskej únii v každom prípade zaobchádzanie, ktoré nie je menej priaznivé než zaobchádzanie podľa doložky najvyšších výhod. To sa nevzťahuje na koncesie, ktoré boli prijaté medzi krajinami AKT alebo ktoré poskytli krajiny AKT iným rozvojovým krajinám, ktoré nepatria medzi významné obchodné hospodárstva, v rámci regionálnych dohôd alebo iných obchodných ustanovení v súlade s požiadavkami WTO.

Počas rokovaní a so zreteľom na článok 349 Zmluvy o fungovaní Európskej únie a na dohody o hospodárskom partnerstve dosiahnuté v rámci Dohody z Cotonou a dohody, ktorá ju nahradí, keď nadobudne platnosť, sa budú zohľadňovať osobitné záujmy najvzdialenejších regiónov Európskej únie. V tomto kontexte sa v dohodách o hospodárskom partnerstve môžu stanoviť najmä osobitné opatrenia v prospech výrobkov z týchto regiónov zamerané na ich integráciu do vnútroregionálneho obchodu v krátkodobom horizonte v súlade s ustanovením WTO. Vzhľadom na rozhodnutie o pridružení zámoria ([2]) by sa mali zohľadniť aj záujmy zámorských krajín a území.

Krajiny AKT sa zaviažu aspoň k tomu, že automaticky rozšíria zaobchádzanie udelené Európskej únii na všetky ostatné zmluvné strany príslušnej dohody o hospodárskom partnerstve, a to pokiaľ možno pred liberalizáciou obchodu vo vzťahu k Európskej únii.

Ak sa v dôsledku liberalizácie obchodu vyskytnú vážne ťažkosti, krajiny AKT môžu po porade s Európskou úniou dočasne pozastaviť uplatňovanie harmonogramu liberalizácie a podľa potreby zmeniť alebo upraviť tempo pokroku smerom ku konečnému vytvoreniu zóny voľného obchodu, v plnom súlade s ustanoveniami WTO.

Súčasťou dohôd o hospodárskom partnerstve sú plány a harmonogram liberalizácie obchodu krajín AKT. V nich sú zahrnuté aj vhodné zoznamy výrobkov a harmonogramy pre odstránenie ciel. Tieto zoznamy a harmonogramy sa budú finalizovať počas rokovaní.

— Základné clá

Základné clá, na ktoré sa majú uplatniť dohodnuté zníženia, sú clá podľa doložky najvyšších výhod účinne uplatňované krajinami AKT v deň podpisu dohôd o hospodárskom partnerstve. Sú vymedzené v zozname pripojenom ku každej dohode o hospodárskom partnerstve.

3.3. *Všeobecné ustanovenia*

Vývozné clá. Akékoľvek vývozné clá uplatňované v rámci obchodu medzi zmluvnými stranami sa odstránia na základe schváleného harmonogramu, ktorý nepresiahne desať rokov.

Kvantitatívne obmedzenia a opatrenia s rovnocenným účinkom uplatňované na vývoz alebo dovoz v obchode medzi zmluvnými stranami sa zrušujú od začiatku uplatňovania dohôd o hospodárskom partnerstve.

Národné zaobchádzanie a fiškálne opatrenia. Do dohôd o hospodárskom partnerstve sa zahrnie ustanovenie o štandardnom národnom zaobchádzaní, ktorým sa zabezpečí, aby sa výrobkom zmluvných strán poskytlo zaobchádzanie, ktoré nie je menej priaznivé ako zaobchádzanie s podobnými výrobkami domáceho pôvodu. Po začatí uplatňovania dohôd o hospodárskom partnerstve sa odstránia všetky diskriminačné vnútroštátne fiškálne opatrenia alebo praktiky, ktoré už existujú.

Zdaňovanie. Dohody o hospodárskom partnerstve by mali obsahovať ustanovenia o výnimke týkajúcej sa zdaňovania na základe príslušných článkov dohôd WTO.

Premenlivá rýchlosť. Ak je to v súlade s integračnými cieľmi príslušných regiónov AKT, v dohodách o hospodárskom partnerstve sa stanoví premenlivá rýchlosť liberalizácie obchodu, pričom sa zohľadní úroveň rozvoja dotknutých krajín AKT, ako aj rôzne intenzity integrácie, ktoré môžu existovať v rámci regiónu, v súlade s procesom vnútornej integrácie regiónu.

Doložka o potravinovej bezpečnosti. Dohody o hospodárskom partnerstve obsahujú ustanovenia zamerané na upevnenie potravinovej bezpečnosti v súlade s pravidlami WTO.

Záruky. Ustanovenia o ochranných opatreniach sa uplatňujú v súlade s príslušnými ustanoveniami WTO.

Antidumping. Ak jedna zo zmluvných strán zistí, že v obchode druhej zmluvnej strany dochádza k poškodzujúcemu dumpingu spôsobujúcemu ujmu alebo subvencovaniu v zmysle ustanovení GATT, môže proti takémuto postupu prijať primerané opatrenia v súlade s pravidlami a praktikami GATT/WTO. V tomto kontexte Európska únia osobitne zohľadňuje konkrétnu hospodársku a sociálnu situáciu dotknutých krajín AKT.

([2]) Rozhodnutie Rady 2013/755/EÚ z 25. novembra 2013 o pridružení zámorských krajín a území k Európskej únii („rozhodnutie o pridružení zámoria“) (Ú. v. EÚ L 344, 19.12.2013, s. 1).

Zachovanie súčasného stavu. Zmluvné strany sa dohodnú na tom, že potom ako sa začnú uplatňovať dohody o hospodárskom partnerstve medzi regionálnym zoskupením a Európskou úniou žiadna zo zmluvných strán nezavedie žiadne nové clá ani nezvýši existujúce clá, ani nezavedie nové kvantitatívne obmedzenia ani opatrenia s rovnocenným účinkom. Zmluvné strany by mali túto zásadu zohľadňovať od začiatku rokovaní.

Transparentnosť. Od obidvoch zmluvných strán sa bude vyžadovať, aby si vzájomne oznamovali zoznam colných sadzieb a všetky následné zmeny, ktoré sa v ňom vykonajú.

Zatriedenie tovaru. Na zatriedenie tovaru obchodovaného medzi zmluvnými stranami sa používa harmonizovaný systém.

3.4. *Pravidlá pôvodu a administratívna spolupráca*

V rámci rokovaní o pravidlách pôvodu a administratívnej spolupráci sa zohľadní najnovší vývoj pravidiel pôvodu EÚ, ako aj existujúce pravidlá pôvodu v rámci každej dohody o hospodárskom partnerstve. V tomto kontexte Európska únia posúdi každú konkrétnu žiadosť o zmeny pravidiel pôvodu predloženú štátom alebo štátmi AKT zameranú na zjednodušenie existujúcich pravidiel a zlepšenie súčasného prístupu na trh pre krajiny AKT, pričom zohľadní situáciu jednotlivých krajín, a najmä skúsenosti s preferenčnými obchodnými vzťahmi a ich štruktúru.

Dohody o hospodárskom partnerstve umožnia zmluvným stranám prijať primerané opatrenia v prípade nedostatočnej administratívnej spolupráce alebo nesprávneho riadenia. Vo veci strát colných príjmov v súvislosti s nesprávnym riadením preferenčného dovozu by sa primerané opatrenia mohli stanoviť na základe horizontálneho rozhodnutia Rady.

3.5. *Clá, uľahčenie obchodu, opatrenia na boj proti podvodom a finančná zodpovednosť*

Cieľom rokovaní je zjednodušiť všetky požiadavky a postupy týkajúce sa dovozu a vývozu, najmä pokiaľ ide o colné postupy, dovozné licencie, určovanie colnej hodnoty, pravidlá tranzitu a kontrolu pred odoslaním, ktoré vychádzajú z najvyšších medzinárodných noriem a sú v súlade s ustanoveniami dohody WTO o uľahčení obchodu. Súčasťou dohôd o hospodárskom partnerstve bude Protokol o vzájomnej administratívnej pomoci v colných záležitostiach. S cieľom zabrániť zneužívaniu colných preferencií budú obsahovať aj doložku o boji proti podvodom.

4. Obchod so službami, investície a digitálny obchod

4.1. *Rozsah pôsobnosti*

V dohodách o hospodárskom partnerstve sa stanoví postupná a recipročná liberalizácia obchodu so službami a investíciami s cieľom zabezpečiť porovnateľnú úroveň možností prístupu na trh v súlade s príslušnými pravidlami WTO, najmä s článkom V dohody GATS, pričom sa zohľadní úroveň rozvoja dotknutých krajín AKT. Dohody o hospodárskom partnerstve by sa mali vzťahovať na všetky spôsoby poskytovania.

V súlade so ZFEÚ, a najmä protokolom č. 26 o službách všeobecného záujmu, a s prihliadnutím na záväzky EÚ v tejto oblasti vrátane dohody GATS by sa mala zachovať vysoká kvalita verejných služieb EÚ. Z týchto rokovaní sú vyňaté služby poskytované v rámci výkonu vládnej moci v zmysle článku I-3 dohody GATS. V dohodách o hospodárskom partnerstve sa opätovne potvrdzuje právo zmluvných strán regulovať hospodársku činnosť vo verejnom záujme v súlade s medzinárodnými záväzkami.

Okrem toho by dohody o hospodárskom partnerstve mali obsahovať regulačné režimy určené na riešenie prekážok, ktoré existujú vnútri hraníc, prípadne aj v oblasti domácej regulácie. Dohody o hospodárskom partnerstve môžu zahŕňať aj režimy týkajúce sa požiadaviek na plnenie súvisiacich s investíciami.

V súvislosti s rastúcou digitalizáciou obchodu a silnou rozvojovou dimenziou digitálneho obchodu by výsledkom rokovaní mali byť pravidlá vzťahujúce sa na digitálny obchod vrátane cezhraničných tokov údajov, pričom pravidlá EÚ zamerané na ochranu osobných údajov nebudú predmetom rokovaní, a ani nebudú dotknuté, rovnako ako právne predpisy EÚ. Tieto pravidlá by mali byť zamerané na zlepšenie podmienok digitálneho obchodu v prospech podnikov a spotrebiteľov a na zvýšenie účasti mikropodnikov, malých a stredných podnikov, ako aj na vytváranie nových príležitostí na podporu inkluzívneho a udržateľného rastu a rozvoja. V dohodách o hospodárskom partnerstve by sa mala stanoviť primeraná flexibilita, spolupráca a dialóg o regulačných otázkach vyplývajúcich z digitálneho obchodu.

V dohodách o hospodárskom partnerstve sa stanoví, že audiovizuálne služby sa budú riešiť samostatne v osobitných dohodách o kultúrnej spolupráci a partnerstve medzi zmluvnými stranami. Tieto dohody umožnia Európskej únii a jej členským štátom, ako aj krajinám AKT zachovávať a rozvíjať ich schopnosť vymedzovať a vykonávať kultúrne a audiovizuálne politiky na zachovanie ich kultúrnej rozmanitosti a zároveň uznávať, zachovávať a podporovať kultúrne hodnoty a identity krajín AKT s cieľom upevňovať medzikultúrny dialóg

zlepšovaním príležitostí prístupu na trh pre kultúrne statky a služby týchto krajín v súlade s ustanoveniami článku 27 Dohody z Cotonou a príslušným ustanovením dohody, ktorá ju nahradí, keď nadobudne platnosť.

Zmluvné strany sa dohodnú na tom, že po začatí uplatňovania dohôd o hospodárskom partnerstve medzi regionálnym zoskupením a Európskou úniou žiadna zo zmluvných strán nezavedie žiadne nové ani diskriminačnejšie opatrenia. Zmluvné strany by mali túto zásadu zohľadňovať od začiatku rokovaní.

Proces liberalizácie sa uskutoční na asymetrickom základe. Krajinám AKT sa umožní určitá miera flexibility v závislosti od ich úrovne rozvoja, a to tak na všeobecnej úrovni, ako aj na úrovni jednotlivých odvetví a pododvetví, v súlade s ustanoveniami dohody GATS, najmä pokiaľ ide o účasť rozvojových krajín na dohodách o liberalizácii.

Na strane Európskej únie by prechodné obdobie nemalo presiahnuť desať rokov.

Na strane AKT sa v súlade s cieľmi Dohody z Cotonou a dohody, ktorá ju nahradí, ako aj s pravidlami WTO bude prechodné obdobie uplatňovať flexibilne a so zreteľom na osobitné obmedzenia dotknutých krajín AKT, v zásade by však nemalo presiahnuť 15 rokov.

Krajiny AKT, na ktoré sa vzťahuje dohoda o hospodárskom partnerstve, sa zaviažu, že budú medzi sebou uplatňovať prinajmenšom také isté dojednania, aké uplatňujú na Európsku úniu.

V dohodách o hospodárskom partnerstve sa opätovne potvrdia záväzky týkajúce sa služieb prijaté podľa Dohody z Cotonou a príslušných ustanovení dohody, ktorá ju nahradí, keď nadobudne platnosť.

4.2. *Praktické dojednania*

Ak je to odôvodnené osobitnými hospodárskymi, sociálnymi a environmentálnymi obmedzeniami, ktorým čelia krajiny AKT, môžu sa rokovania odložiť. V takom prípade budú zmluvné strany v priebehu rokovaní o dohodách o hospodárskom partnerstve pravidelne posudzovať situáciu. Zabezpečia, aby sa prípravná fáza týchto rokovaní aktívne využila na prípravu rokovaní, a to predovšetkým mobilizovaním primeranej podpory pre rozvoj služieb v súlade s ustanoveniami Dohody z Cotonou, najmä jej článkom 41 ods. 5, a príslušnými ustanoveniami dohody, ktorá ju nahradí, keď nadobudne platnosť.

5. Bežné platby a pohyby kapitálu

V dohodách o hospodárskom partnerstve sa opätovne potvrdia záväzky prijaté v rámci článku 12 prílohy II k Dohode z Cotonou a príslušných ustanovení dohody, ktorá ju nahradí, keď nadobudne platnosť.

Dohody o hospodárskom partnerstve by sa mali zamerať na plnú liberalizáciu bežných platieb a pohybov kapitálu súvisiacich s transakciami, na ktoré sa tieto dohody vzťahujú. Mali by obsahovať všetky ochranné ustanovenia a ustanovenia o výnimkách (napr. v súvislosti s hospodárskou a menovou úniou a platobnou bilanciou Únie), ktoré by mali byť v súlade s ustanoveniami ZFEÚ o voľnom pohybe kapitálu.

6. Oblasti súvisiace s obchodom

6.1. *Všeobecné informácie*

V dohodách o hospodárskom partnerstve sa opätovne potvrdia príslušné záväzky v oblastiach súvisiacich s obchodom prijaté v rámci Dohody z Cotonou ([3]) a dohody, ktorá ju nahradí, najmä pokiaľ ide o politiku hospodárskej súťaže, ochranu práv duševného vlastníctva (vrátane zemepisných označení), štandardizáciu a certifikáciu, sanitárne a rastlinolekárske opatrenia, obchod a životné prostredie, obchodné a pracovné normy, spotrebiteľskú politiku a ochranu zdravia spotrebiteľov. Tieto ustanovenia dohôd o hospodárskom partnerstve sa preskúmajú so zreteľom na výsledky mnohostranných, viacstranných a dvojstranných obchodných rokovaní.

6.2. *Konkrétne oblasti*

So zreteľom na nasledujúce oblasti sa navyše uplatňujú tieto zásady:

Investície. V súlade s cieľom „zníženia a konečného odstránenia chudoby v súlade s cieľom udržateľného rozvoja“ (a so zreteľom na články 1 a 29 a články 75 až 78, prílohu II Dohody z Cotonou a na príslušné ustanovenia dohody, ktorá ju nahradí, keď nadobudne platnosť) sa zmluvné strany dohodli na vytvorení rámca, ktorý uľahčí, posilní a stimuluje vzájomne prospešné udržateľné investície medzi nimi, zohľadňujúc pri tom mnohostranné iniciatívy v oblasti uľahčovania investícií. Tento rámec bude založený na zásadách

([3]) Články 45 až 51 a článok 78 Dohody z Cotonou a príslušné ustanovenia dohody, ktorá ju nahradí, keď nadobudne platnosť.

nediskriminácie, otvorenosti, transparentnosti a stability. Zmluvné strany budú podporovať rozvoj atraktívneho a stabilného investičného prostredia podporou stabilných a transparentných pravidiel pre investorov a budú usilovať o zlepšenie finančného začlenenia a prístupu k finančným prostriedkom.

Ak to obidve zmluvné strany určia ako oblasť na rokovanie a s výhradou dodatočných smerníc na rokovania týkajúcich sa jednotlivých krajín alebo regiónov, môže sa rokovať o ustanoveniach o ochrane investícií. Tieto ustanovenia sú v súlade so zreformovaným prístupom EÚ k ochrane investícií vrátane urovnávania investičných sporov. Uvedené ustanovenia tiež zabezpečia silnú ochranu investorov a investícií a zároveň v plnej miere zachovajú právo zmluvných strán na reguláciu na ich územiach s cieľom dosiahnuť legitímne politické ciele. V rámci možných rokovaní by sa mali zohľadniť aj príslušné medzinárodne uznávané zásady a usmernenia týkajúce sa udržateľného rozvoja a zodpovedného obchodného správania uvedené v zreformovanom prístupe Európskej únie k ochrane investícií.

Verejné obstarávanie. Dohody o hospodárskom partnerstve sa budú zameriavať na zabezpečenie úplnej transparentnosti v oblasti pravidiel a metód obstarávania na všetkých úrovniach verejnej správy podľa zásad Dohody o vládnom obstarávaní (WTO). Zmluvné strany sa okrem toho môžu usilovať o postupnú liberalizáciu svojich trhov verejného obstarávania na základe zásady nediskriminácie a so zreteľom na úroveň svojho rozvoja.

Normy, technické predpisy a posudzovanie zhody. Dohody o hospodárskom partnerstve by mali obsahovať komplexnú kapitolu o technických prekážkach obchodu, a to na základe dohody WTO o technických prekážkach, a ísť aj nad jej rámec. Táto kapitola by sa okrem iného mala zamerať na kompatibilitu a konvergenciu technických predpisov prostredníctvom uplatňovania medzinárodných noriem, zefektívnenie skúšobných a certifikačných požiadaviek prostredníctvom zavedenia postupov posudzovania zhody založených na riziku a na posilnenie transparentnosti.

Sanitárne a rastlinolekárske normy. Dohody o hospodárskom partnerstve by mali obsahovať komplexnú kapitolu o sanitárnych a rastlinolekárskych normách v súlade s ďalšími nedávnymi dohodami EÚ. Na základe zásad Dohody WTO o uplatňovaní sanitárnych a fytosanitárnych opatrení by sa rokovania mali zamerať na otázky, ako sú používanie medzinárodných noriem (Medzinárodný dohovor o ochrane rastlín, OIE a *Codex Alimentarius*), transparentnosť a nediskriminácia, predchádzanie zbytočným prieťahom, harmonizácia, uznávanie rovnocennosti, uznávanie statusu zmluvných strán týkajúceho sa zdravotného stavu a škodcov, regionalizácia (vymedzovanie zón), postupy kontrol, inšpekcií a schvaľovania, zásada predbežnej opatrnosti, audit, certifikácia, dovozné kontroly, núdzové opatrenia, predbežné zaradenie na zoznam vo veterinárnej oblasti, považovanie Európskej únie za jediný subjekt, technická spolupráca, lepšia spolupráca v oblasti antimikrobiálnej rezistencie a v oblasti dobrých životných podmienok zvierat a mechanizmy na riešenie konkrétnych obáv v oblasti obchodu spojených so sanitárnymi a s rastlinolekárskymi opatreniami. Okrem toho by sa v kapitole mal zdôrazniť význam výmeny informácií medzi stranami v prípade, že nastane zmena noriem, a potreba sprievodných politík vrátane technickej spolupráce.

Ochrana údajov. V dohodách o hospodárskom partnerstve sa stanoví cieľ zabezpečiť vysokú úroveň ochrany súkromia a osobných údajov prostredníctvom vhodných právnych režimov a politík vrátane účinného presadzovania zo strany nezávislých dozorných orgánov, čo je základný faktor pre to, aby občania dôverovali digitálnemu hospodárstvu, ako aj kľúčový prvok na uľahčenie obchodných výmien a spolupráce zmluvných strán v oblasti presadzovania práva.

Práva duševného vlastníctva. Dohodami o hospodárskom partnerstve by mala vytvoriť primeraná, vyvážená a účinná úroveň ochrany a mali by sa v nich stanoviť občianskoprávne a hraničné ustanovenia týkajúce sa presadzovania práv duševného vlastníctva vrátane zemepisných označení, ktoré pôjdu nad rámec Dohody WTO o obchodných aspektoch práv duševného vlastníctva (Dohoda TRIPS). V dohodách o hospodárskom partnerstve by sa mala potvrdiť flexibilita stanovená v rámci Dohody TRIPS. V dohodách o hospodárskom partnerstve by sa mal uznať význam Vyhlásenia o Dohode TRIPS a verejnom zdraví prijatého 14. novembra 2001 na Konferencii ministrov WTO. Zmluvné strany pri výklade a vykonávaní práv a povinností vyplývajúcich z dohôd o hospodárskom partnerstve zabezpečia súlad s vyhlásením z Dauhy. Zmluvné strany by okrem iného mali vykonávať článok 31a Dohody TRIPS, ako aj prílohu a dodatok k jej prílohe, ktoré nadobudli platnosť 23. januára 2017.

Dohody o hospodárskom partnerstve by mali poskytovať priamu ochranu a účinné uznávanie prostredníctvom dohody o zozname zemepisných označení (vína, liehoviny, poľnohospodárske výrobky a potraviny), vychádzajúc z úrovne ochrany stanovenej v článku 23 Dohody TRIPS vrátane ochrany proti evokovaniu iných označení, ochrany proti protiprávnemu použitiu obchodnej známky, vhodného a účinného presadzovania, koexistencie s predchádzajúcimi obchodnými známkami v dobrej viere, ochrany pred následnými nechránenými generickými

označeniami, ako aj prostredníctvom ustanovení o doplnení nových zemepisných označení. Pozornosť by sa mala venovať aj otázkam súvisiacim s individuálnymi predchádzajúcimi právami, ktoré sa týkajú napríklad odrôd rastlín, ochranných známok, generických alebo iných legitímnych predchádzajúcich použití, s cieľom vyriešiť existujúce konflikty obojstranne uspokojivým spôsobom.

Obchod a hospodárska súťaž. Dohody o hospodárskom partnerstve by sa mali zamerať na minimalizovanie narušení hospodárskej súťaže prostredníctvom ustanovení o politike hospodárskej súťaže, subvenciách a štátnych podnikoch. Ustanovenia nebudú brániť poskytovaniu verejných služieb. Tieto ustanovenia okrem toho umožnia primeranú flexibilitu pri vykonávaní opatrení na podporu hospodárskeho rozvoja, boj proti chudobe alebo dosiahnutie iných cieľov verejnej politiky, ako je napríklad potravinová bezpečnosť.

Obchod a udržateľný rozvoj. Dohodami o hospodárskom partnerstve by sa malo podporiť vykonávanie Agendy 2030 a tieto dohody by mali byť v súlade s príslušnými medzinárodne dohodnutými zásadami a pravidlami v oblasti pracovných práv vrátane nediskriminácie na základe rodu.

Dohody o hospodárskom partnerstve by preto mali obsahovať ustanovenia týkajúce sa práce, rodovej rovnosti a rozšírenia príležitostí pre ženy v oblasti obchodu, ako aj environmentálnych aspektov obchodu a udržateľného rozvoja vrátane udržateľného rybolovu a akvakultúry, biodiverzity, lesov a produktov lesného hospodárstva a ustanovenia, ktoré súvisia so zmenou klímy, najmä s UNFCCC a Parížskou dohodou a iniciatívami na zmiernenie zmeny klímy, napríklad v rámci Medzinárodnej námornej organizácie (IMO).

V dohodách o hospodárskom partnerstve by mali byť zahrnuté ustanovenia, ktoré podporujú dodržiavanie a účinné vykonávanie príslušných medzinárodne dohodnutých zásad a pravidiel vrátane základných pracovných noriem a základných dohovorov Medzinárodnej organizácie práce (MOP) a mnohostranných environmentálnych dohôd, ako aj ustanovenia na podporu ochrany zdravia a bezpečnosti pri práci, pracovných inšpekcií a sociálneho dialógu, a tiež sociálnej ochrany a ochrany práce. Súčasťou dohôd by mal byť záväzok každej zmluvnej strany pokračovať a nepoľavovať v úsilí o ratifikáciu základných dohovorov MOP.

V dohodách o hospodárskom partnerstve by sa malo znova potvrdiť právo zmluvných strán na reguláciu v oblastiach práce a životného prostredia v súlade s ich medzinárodnými záväzkami a tieto dohody by mali podporovať vysokú úroveň ochrany, a to aj tým, že sa v nich zohľadnia možnosti, ktoré sú najvýhodnejšie z hľadiska životného prostredia. Malo by sa v nich opätovne potvrdiť dodržiavanie zásady predbežnej opatrnosti. Mali by obsahovať ustanovenia, ktoré zabránia tomu, aby sa úroveň ochrany v oblasti práce a životného prostredia znížila v záujme podpory obchodu a priamych zahraničných investícií. Ich súčasťou by mal byť záväzok neodchýliť sa od vnútroštátnych právnych predpisov v oblasti práce alebo životného prostredia a presadzovať ich.

Dohody o hospodárskom partnerstve by mali presadzovať, aby obchod a investície vrátane priamych zahraničných investícií viac prispievali k udržateľnému rozvoju, pričom by sa mali zaoberať aj oblasťami, ako sú uľahčenie obchodu so službami a tovarom, ktoré sú šetrné k životnému prostrediu a klíme, a podpora dobrovoľných schém zaručujúcich udržateľnosť a spoločenskej zodpovednosti podnikov, a to so zreteľom na nástroje uznané na medzinárodnej úrovni, a motivovať zmluvné strany, aby využívali medzinárodné postupy vrátane usmernení OECD a hlavných zásad OSN v oblasti podnikania a ľudských práv a osobitných usmernení pre jednotlivé sektory.

Dohody o hospodárskom partnerstve by mali obsahovať ustanovenia na účinné vykonávanie a monitorovanie týchto ustanovení, ako aj mechanizmus na riešenie akýchkoľvek sporov, ktoré vzniknú medzi zmluvnými stranami. V dohodách by sa mala stanoviť účasť organizácií občianskej spoločnosti vrátane pravidelných konzultácií a komunikačných opatrení. Tieto organizácie by mali monitorovať vykonávanie celej dohody a plniť poradnú úlohu voči zmluvným stranám.

Poľnohospodársky dialóg. Vzhľadom na význam odvetvia poľnohospodárstva pre sociálno-ekonomický rozvoj a potravinovú bezpečnosť krajín AKT by sa v dohodách o hospodárskom partnerstve mal ustanoviť dialóg o poľnohospodárstve (partnerstvo v oblasti poľnohospodárstva), ktorý sa môže vzťahovať na otázky ako sú komodity (najmä tie, ktoré majú význam pre potravinovú bezpečnosť) a regionálne hodnotové reťazce, využívanie nových technológií, uľahčovanie obchodu, prístup na trh, zodpovedné investície, výskum a inovácia s náležitým dôrazom na zmiernenie zmeny klímy a adaptáciu na ňu, ako aj biodiverzita a udržateľné potravinové systémy.

6.3. *Vykonávanie*

Vykonávanie týchto ustanovení bude monitorovať Rada pre dohody o hospodárskom partnerstve (pozri bod 8), ktorej bude pomáhať spoločný vykonávací výbor zložený z kvalifikovaných expertov. Spoločný vykonávací výbor sa bude stretávať pravidelne a aspoň raz za rok. Bude vypracúvať výročné správy, v ktorých posúdi dosiahnutý pokrok a sformuluje odporúčania týkajúce sa opatrení na dosiahnutie ďalších výsledkov vrátane ustanovení o rozvojovej spolupráci v súlade s ustanoveniami Dohody z Cotonou a príslušným ustanovením dohody, ktorá ju nahradí, keď nadobudne platnosť. V prípade potreby by sa mohli zvážiť osobitné podvýbory pre určité oblasti súvisiace s obchodom.

7. **Komplementárnosť**

Dohody o hospodárskom partnerstve a rozvojové stratégie partnerov AKT sa vzájomne podporujú. S cieľom uľahčiť dosiahnutie cieľov dohôd o hospodárskom partnerstve sa zmluvné strany AKT zaviažu, že dohody o hospodárskom partnerstve plne začlenia do svojich rozvojových stratégií a Európska únia to urobí v rámci svojich stratégií rozvojovej spolupráce. To by zahŕňalo podporu pre rozvoj súkromného sektora, najmä mikropodnikov, malých a stredných podnikov vrátane jeho rodového rozmeru a dôraz na zber údajov rozčlenených podľa pohlavia na účely nadväzujúcich opatrení a vykonávania. Zmluvné strany sa zaviažu, že v rámci národných a regionálnych indikatívnych programov pridelia na tento účel primerané zdroje v súlade s príslušnými ustanoveniami Dohody z Cotonou a príslušnými ustanoveniami dohody, ktorá ju nahradí, keď nadobudne platnosť.

8. **Inštitucionálny rámec**

Pre každú dohodu o hospodárskom partnerstve sa zriadi spoločná Rada pre dohodu o hospodárskom partnerstve, ktorá bude plniť tieto úlohy:

— zabezpečovať riadne fungovanie dohody o hospodárskom partnerstve;

— skúmať rozvoj hospodárskej a obchodnej spolupráce medzi zmluvnými stranami;

— hľadať primerané metódy na predchádzanie problémom, ktoré by mohli vzniknúť v oblastiach, na ktoré sa vzťahuje dohoda o hospodárskom partnerstve, najmä pokiaľ ide o dosiahnutie rozvojových cieľov dohody o hospodárskom partnerstve;

— vymieňať si názory a vydávať odporúčania k akejkoľvek otázke spoločného záujmu v oblasti hospodárskej a obchodnej spolupráce vrátane budúcich opatrení zameraných na riadne vykonávanie dohody o hospodárskom partnerstve, a najmä so zreteľom na potrebu, aby rozvojová spolupráca prebiehala v súlade s príslušnými ustanoveniami Dohody z Cotonou a príslušnými ustanoveniami dohody, ktorá ju nahradí, keď nadobudne platnosť.

Zloženie, frekvencia, program a miesto konania spoločných zasadnutí Rady pre dohodu o hospodárskom partnerstve budú dohodnuté na základe konzultácií medzi zmluvnými stranami.

Rada pre dohodu o hospodárskom partnerstve bude mať právomoc prijímať rozhodnutia týkajúce sa všetkých záležitostí, na ktoré sa vzťahuje dohoda o hospodárskom partnerstve. Bude podávať správy Rade ministrov zriadenej v súlade s ustanoveniami článku 15 Dohody z Cotonou a príslušnými ustanoveniami dohody, ktorá ju nahradí, keď nadobudne platnosť, o otázkach spoločného záujmu pre celú skupinu štátov AKT a Európsku úniu.

Dohody o hospodárskom partnerstve by mali zabezpečiť pravidelné konzultácie a komunikáciu s občianskou spoločnosťou.

9. **Doložka o výnimkách**

Dohody o hospodárskom partnerstve budú obsahovať štandardnú doložku o výnimkách uplatniteľnú na príslušné časti týchto dohôd, ktorá umožní prijímať opatrenia, napríklad z dôvodu ochrany verejného poriadku, života alebo zdravia ľudí, zvierat alebo rastlín, zachovania neobnoviteľných prírodných zdrojov atď., za predpokladu, že sa takéto opatrenia uplatňujú v súlade s pravidlami WTO.

10. **Záverečné ustanovenia**

Dohody o hospodárskom partnerstve budú zahŕňať:

— kapitolu o urovnávaní sporov a doložku o nevykonávaní vrátane ustanovení zodpovedajúcich článkom 96 a 97 Dohody z Cotonou a príslušným ustanoveniam dohody, ktorá ju nahradí, keď nadobudne platnosť. Ustanovenia o urovnávaní sporov týkajúce sa obchodu alebo obchodných záležitostí nebudú mať vplyv na práva a povinnosti zmluvných strán podľa pravidiel WTO, najmä Dohovoru o pravidlách a postupoch pri urovnávaní sporov;

— doložku o preskúmaní, v ktorej sa stanoví, že dohody o hospodárskom partnerstve sa môžu rozšíriť, najmä prostredníctvom pristúpenia, alebo sa môžu zlúčiť v súlade s pokrokom dosiahnutým v oblasti regionálnej integrácie;

— doložku o nadobudnutí ich platnosti, trvaní (neobmedzenom), ukončení, oznámení potrebnom na vypovedanie dohody a doložku o územnej platnosti.

Na účely dohôd o hospodárskom partnerstve sa zmluvnými stranami na strane AKT rozumie regionálne zoskupenie alebo jeho členské štáty alebo regionálne zoskupenie a jeho členské štáty v súlade s ich príslušnými oblasťami pôsobnosti. Dohody o hospodárskom partnerstve sa vzťahujú aj na opatrenia prijaté akýmikoľvek štátnymi, regionálnymi alebo miestnymi orgánmi na území zmluvných strán.

11. **Štruktúra a organizácia rokovaní**

V súlade s príslušnými ustanoveniami Dohody z Cotonou a príslušnými ustanoveniami dohody, ktorá ju nahradí, keď nadobudne platnosť, sa obdobie rokovaní využije aj na budovanie kapacít vo verejnom a súkromnom sektore krajín AKT s cieľom posilniť ich schopnosť vymedziť a vykonávať primerané regionálne a multilaterálne obchodné stratégie a politiky. To bude zahŕňať opatrenia na zvýšenie konkurencieschopnosti, posilnenie regionálnych organizácií a podporu iniciatív v oblasti integrácie regionálneho obchodu, podľa potreby aj s pomocou pri rozpočtovej úprave a fiškálnej reforme, ako aj pri modernizácii infraštruktúry a zlepšovaní investícií. Tieto opatrenia sa budú monitorovať na regionálnej úrovni, v prípade potreby aj zo strany regionálneho zoskupenia, ktoré sa zapája do rokovaní o dohode o hospodárskom partnerstve, a Európskej únie. Toto regionálne zoskupenie okrem iného poskytne návrhy, ktoré by sa mali zvážiť v rámci národného a regionálneho programového dialógu medzi Európskou úniou a krajinami AKT.

Zriadia sa primerané mechanizmy s cieľom zabezpečiť, aby boli neštátne subjekty v Európskej únii a v krajinách AKT informované, aby sa s nimi konzultovalo o obsahu rokovaní a aby sa zabezpečila koordinácia s prebiehajúcimi dialógmi AKT – EÚ.

Tieto smernice sa preskúmajú a v prípade potreby zrevidujú najmenej každých 10 rokov.